

Folketingets Erhvervsudvalg
Christiansborg

19. september 2022

Svar på Erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 383 (Alm. del) af 24. august 2022 stillet efter ønske fra Anni Matthiesen

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for de danske prioriteter på ministerens område og de for udvalget relevante sager under det tjekkiske EU-formandskab i 2. halvår 2022.

Svar

Det tjekkiske EU-formandskab ventes at arbejde for fremskridt på en række sager på Erhvervsudvalgets område. Det tjekkiske formandskab ventes bl.a. at prioritere fremskridt i arbejdet med revision af kapitalkrav til kreditinstitutter i EU, som bl.a. gennemfører anbefalinger fra Basel-komitéen, nye tiltag til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, revision af reglerne for forsikrings- og pensionssektoren (Solvens II), kapitalmarkedsunionen, bankunionen, bæredygtig finansiering samt arbejdet med digital finans og en digital euro.

Regeringen støtter generelt arbejdet på det finansielle område og det tjekkiske formandskabs prioriteter. Regeringen har på det finansielle område bl.a. et stort fokus på, at revisionen af kapitalkrav tager hensyn til særlige europæiske forhold, herunder forretningsmodeller med påvist lav risiko såsom dansk realkredit, nye og ambitiøse tiltag til at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering, at revisionen af Solvens II sikrer en velfungerende og robust forsikrings- og pensionssektor samt at sikre, at den finansielle sektor bidrager til den grønne omstilling (bæredygtig finansiering).

Revision af kapitalkravsregler

Kommissionen fremsatte i oktober 2021 forslag om revision af EU's kapitalkravregler. Forslaget består i en ændring af kapitalkravsforordningen (CRR) og kapitalkravsdirektivet (CRD). Forslaget indeholder en række elementer til at styrke robustheden af kreditinstitutter og har stor betydning for rammevilkårene for danske penge- og realkreditinstitutter.

Forslaget gennemfører en række anbefalinger fra Basel-komitéen for kreditinstitutters kapitalkrav (færdiggørelse af Basel III). Det gælder bl.a. et kapitalgulv, som udgør en "bund" under kapitalkravet for de kreditinstitutter, som – inden for regulering og tilsyn – bruger egne risikomodeller til at beregne deres kapitalkrav (såkaldte IRB-metoder). Kapitalgulvet er på 72,5 pct. af udlån mv. vægtet efter risiko beregnet med en standardmetode, som er fastlagt i reguleringen og ens for alle institutter.

Forslaget indeholder nogle overgangsordninger, som indebærer lavere kapitalkrav for boliglån og lån til virksomheder uden kreditvurdering med lav risiko for tab. Ordningerne er midlertidige og løber til og med 2032, hvor Kommissionen inden udgangen af 2031 evt. skal fremsætte et nyt forslag på baggrund af en analyse fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA), dvs. der skal tages stilling til, om ordningerne skal udløbe eller forlænges. Med ordningerne sikres indtil 2032 et hensyn til danske penge- og realkreditinstitutter.

Forslaget indebærer derudover et højere kapitalkrav til kreditinstitutters beholdninger af aktier under standardmetoden. Forslaget gælder også for kreditinstitutters beholdninger af aktier i andre enheder i den finansielle sektor (sektoraktier), fx i form af fælles sektorejede virksomheder. Mindre og regionale danske pengeinstitutter indgår i dag i fælles sektorejede virksomheder, fx som led i drift af datacentraler (strategiske partnerskaber).

Derudover indeholder forslaget emner, der ikke har baggrund i Basel-anbefalingerne. Det gælder bl.a. øget integration af bæredygtighedsrisici i reguleringen (såkaldte ESG-risici), harmonisering af rammerne for tilsyn med filialer i EU af kreditinstitutter hjemmehørende i tredjelands (tredjelandsfilialer) samt tiltag til at styrke tilsynsmyndigheders uafhængighed.

Drøftelserne om forslaget er indledt i Rådet i 2. halvår 2021. Det tjekkiske formandskab ventes at fortsætte drøftelserne mhp. rådsenighed på baggrund af et første kompromisforslag fremsat i juni 2022 under fransk formandskab.

Bekæmpelse af hvidvask

Kommissionen fremsatte i juli 2021 forslag om nye EU-tiltag på hvidvaskområdet, herunder en ny EU-hvidvasktilsynsmyndighed, forslag til ændring af EU's hvidvaskdirektiv, ny hvidvaskforordning og forslag til forordning om pengeoverførsler.

Rådet nåede i juni 2022 til enighed om forslaget om en EU-hvidvasktilsynsmyndighed. Myndigheden skal føre direkte tilsyn med udvalgte finansielle forpligtede enheder. De forpligtede enheder udvælges efter en risikobaseret tilgang, som betyder, at de forpligtede enheder, fx banker, hvor risikoen for hvidvask er størst, underlægges direkte tilsyn. Dertil kommer et geografisk princip, som indebærer, at myndigheden skal føre tilsyn med mindst én forpligtet enhed i hvert EU-land. Myndigheden skal derudover føre tilsyn med de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder og derigennem indirekte tilsyn med de forpligtede enheder, som ikke er udvalgt til direkte tilsyn. Det tjekkiske formandskab vil muligvis indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet. Det udestår at aftale, i hvilket EU-land myndigheden skal placeres. Drøftelser herom vil muligvis pågå i 2. halvår 2022.

Drøftelserne om forslag til ændring af EU's hvidvaskdirektiv og forslag til ny hvidvaskforordning fortsættes under tjekkisk formandskab mhp. rådsenighed.

Der er i december 2021 opnået enighed i Rådet om forslag til ændring af pengeoverførselsforordningen. Der blev i juni 2022 opnået en aftale i trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Revision af reglerne for forsikrings- og pensionssektoren

Kommissionen fremsatte i september 2021 en pakke af nye forslag på forsikringsområdet. Pakken består blandt andet af et forslag til revision af Solvens II-direktivet om udøvelse af forsikringsvirksomhed. I Danmark er de fleste pensionselskaber også omfattet af Solvens II-reglerne. Solvens II fastsætter bl.a. regler for tilsyn samt kapitalkrav, der skal sikre, at virksomhederne er solvente og kan imødekomme deres fremtidige forpligtelser over for deres kunder, fx forsikrings- og pensionsudbetalinger. Dele af Solvens II-direktivet vil skulle udmøntes af Kommissionen i en kommende delegeret retsakt (Solvens II-forordning).

Der er opnået rådsenighed om revision af Solvens II-direktivet i juni 2022. Det er muligt, at det tjekkiske formandskab vil indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Pakken består derudover af et forslag til et nyt direktiv for genopretning og afvikling af forsikringselskaber. Drøftelserne herom i Rådet ventes at fortsætte under tjek-kisk formandskab.

Kapitalmarkedsunionen

Kommissionen fremsatte i november 2021 en pakke af forslag på kapitalmarkedsområdet, der skal bidrage til den fælles udvikling af EU-landenes finansielle markeder, den såkaldte kapitalmarkedsunion for alle EU-lande.

Pakken indeholder forslag om et fælles europæisk adgangspunkt ("European Single Access Point" – ESAP), som digitalt samler offentlige finansielle og ikke-finansielle oplysninger om europæiske virksomheder, herunder om bæredygtighed og årsrapporter. Der blev opnået rådsenighed om ESAP i juni 2022. Det tjekkiske formandskab vil muligvis indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Pakken indeholder også forslag til revision af direktiver om forvaltere af alternative investeringsfonde ("Alternative Investment Fund Managers" – AIFM) og kollektive investeringsinstitutter ("Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities" – UCITS), hvor der er opnået rådsenighed i juni 2022, og hvor det tjekkiske formandskab muligvis indleder trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Pakken indeholder derudover forslag til revision af forordningen om europæiske langsigtede investeringsfonde ("European Long-Term Investment Funds" - EL-TIF), hvorom der er opnået rådsenighed i maj 2022. Der indledes muligvis trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet under tjek-kisk formandskab.

Pakken indeholder ligeledes en revision af regler om markeder for finansielle instrumenter ("Markets in Financial Instruments Directive/Regulation" – MiFID II/MiFIR) mhp. at øge gennemsigtighed i handlen med finansielle instrumenter i EU, fx aktier og obligationer, herunder ved at styrke tilskyndelsen til at udbyde såkaldt konsolideret løbende handelsinformation ("Consolidated Tape Provider" – CTP). Det tjekkiske formandskab ventes at fortsætte drøftelserne mhp. rådsenighed.

Kommissionen fremsatte i marts 2022 forslag, som skal bidrage til at sikre ensartet regulering af værdipapirafviklingen foretaget af værdipapircentraler ("Central Securities Depositories Regulation" – CSDR). Der ventes videre drøftelser om forslaget under tjekkisk formandskab mhp. rådsenighed.

Styrkelse af bankunionen (det styrkede banksamarbejde)

Den udvidede eurogruppe, bestående af EU-landenes finansministre, nåede i juni 2022 til enighed om en fælles erklæring, som fastlægger overordnede prioriteter og en hensigts erklæring for styrkelse af bankunionen i de kommende år.

Bankunionen består aktuelt af det fælles tilsyn ("Single Supervisory Mechanism" – SSM) i regi af Den Europæiske Centralbank, ECB, samt den fælles afviklingsmyndighed ("Single Resolution Mechanism" – SRM), herunder den sektorfinansierede afviklingsfond ("Single Resolution Fund" – SRF).

Erklæringen indebærer, at arbejdet med finansiell regulering, som gælder hele EU, og som er relevant for styrkelsen af bankunionen, i den nuværende institutionelle cyklus (2019-2024) vil fokusere på at styrke dels EU-rammerne for krisehåndtering af kreditinstitutter, som kommer i problemer og bliver nødlidende (BRRD), og dels EU-rammerne for brug af nationale indskydergarantimidler. Kommissionen ventes at fremsætte forslag herom. Senest i starten af næste institutionelle cyklus (2025-30) skal der gøres status for arbejdet mhp. at drøfte yderligere tiltag til styrkelse af finansiell EU-regulering og bankunionen.

Bæredygtig finansiering

Kommissionen har i juli 2021 fremlagt en ny strategi for bæredygtig finansiering mhp. at fremme den finansielle sektors bidrag til den grønne omstilling. Strategien er en del af Kommissionens Grønne Pagt ("European Green Deal") og bygger på Kommissionens handlingsplan for bæredygtig finansiering fra maj 2018.

Strategien indeholder forskellige elementer. Strategien består bl.a. af forslag til en EU-standard for grønne obligationer, hvor der i april 2022 er opnået enighed i Rådet. Der ventes under tjekkisk formandskab at pågå trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Strategien udmønter derudover EU's taksonomi, som udgør et klassifikationssystem, der etablerer fælles EU-definitioner af, hvilke økonomiske aktiviteter, der anses for miljømæssigt bæredygtige, fx energiproduktion. Kommissionen har i den forbindelse udarbejdet en delegeret retsakt, som fastlægger kriterier for, hvornår

energiproduktion baseret på naturgas og atomkraft klassificeres som bæredygtige investeringer. Retsakten er trådt i kraft 15. juli 2022.

Digital finans og en digital euro

Kommissionen vil muligvis fremsætte et forslag om digital euro (digital centralbankvaluta) på baggrund af analyse i ECB og Kommissionen. En digital euro kan, afhængig af udformning, indebære en fordring (krav) direkte på Den Europæiske Centralbank (ECB). Det adskiller sig fra en elektronisk euro, hvor den direkte fordring er på fx en bank. Formålet med en digital euro kan overordnet være bred adgang til et simpelt, sikkert og billigt betalingsmiddel i alle de omfattede lande. Drøftelser om en digital euro vil kunne pågå i 2. halvår 2022.

Rådet vedtog 5. april 2022 konklusioner om EU's strategiske autonomi på det økonomiske og finansielle område i en åben økonomi. Rådet støttede generelt arbejdet med en digital euro og bemærkede bl.a., at arbejdet skulle tage hensyn til implikationer for digitale detailbetalinger, finansiell stabilitet og pengepolitik, samt foregå i tæt samarbejde med EU-landene, hvor konsekvenser både for EU-lande i og uden for euroen skal belyses.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister